

Praksiskonferanse 2025

Når ting ikke går etter planen

Ta kontakt

- Tlf: 696 08 187 / 926 44899
- E-post: karl.a.korseberg@hiof.no
- Kontor: FU1-72

Når ting ikke går etter planen....

Hvilken plan?

Hvem sin plan?

Gjør det noe da?

Nytt lovverk for skikkethetsvurdering

Skikkethetsvurdering styres av nasjonalt lovverk

- Hjemlet i Universitet- og høgskoleloven, § 12-3.

Skikkethetsvurdering

- Institusjonene skal gjennom hele studiet gjøre en løpende skikkethetsvurdering av alle studenter.
- For å få vitnemål må studenten være vurdert som skikket for yrket
- En student som ikke er skikket for yrket, kan utestenges fra studiet i inntil fem år

Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften)

Dato	FOR-2024-06-28-1392
Departement	Kunnskapsdepartementet
Ikrafttredelse	01.08.2024
Endrer	FOR-2017-01-06-13 , FOR-1973-08-24-5 , FOR-1979-11-01-8852 , FOR-2005-06-24-676 , FOR-2005-10-10-1192 , FOR-2005-12-01-1391 , FOR-2005-12-15-1506 , FOR-2006-01-31-102 , FOR-2006-02-09-129 , FOR-2006-06-30-859 , FOR-2007-03-01-270 , FOR-2016-06-27-820 , FOR-2017-10-13-1616 , FOR-2019-12-16-1846 , FOR-2023-10-27-1714 [+] Vis alle
Hjemmel	LOV-2024-03-08-9-§2-5 , LOV-2024-03-08-9-§2-6 , LOV-2024-03-08-9-§2-8 , LOV-2024-03-08-9-§6-1 , LOV-2024-03-08-9-§6-2 , LOV-2024-03-08-9-§7-2 , LOV-2024-03-08-9-§7-6 , LOV-2024-03-08-9-§7-7 , LOV-2024-03-08-9-§8-5 , LOV-2024-03-08-9-§11-5 , LOV-2024-03-08-9-§12-2 , LOV-2024-03-08-9-§12-3 , LOV-2024-03-08-9-§12-11 , LOV-2024-03-08-9-§14-2 , LOV-2024-03-08-9-§15-1 , LOV-2024-03-08-9-§15-2 , LOV-2024-03-08-9-§15-3 [+] Vis alle
Kunngjort	01.07.2024 kl. 15.30
Korttittel	Universitets- og høyskoleforskriften

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Krav til akkreditering, studiekvalitet mv.

Kapittel 2. Grader og faglig godkjenning

Kapittel 3. Undervisnings- og forskningsstillinger, rekrutteringsstillinger og innstegsstillinger (§§ 3-1 - 3-22)

Kapittel 4. Egenbetaling (§§ 4-1 - 4-9)

Kapittel 5. Skriftspråk ved eksamen (§§ 5-1 - 5-3)

Kapittel 6. Politiattest (§§ 6-1 - 6-5)

Kapittel 7. Skikkethetsvurderinger (§§ 7-1 - 7-10)

Kapittel 8. Felles klagenemnd (§§ 8-1 - 8-3)

Kapittel 9. Universiteter og høyskolars behandling av personopplysninger (§§ 9-1 - 9-2)

Kapittel 10. Registre og databaser mv. (§§ 10-1 - 10-4)

Kapittel 11. Statsautoriserte translatører (§§ 11-1 - 11-5)

Kapittel 12. Forskjellige regler (§§ 12-1 - 12-2)

Kapittel 13. Ikrafttredelse, overgangsregler og endringer i andre forskrifter (§§ 13-1 - 13-5)

Veileder til forskrift til lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleforskriften) kapittel 7 Skikkethetsvurderinger

Retningslinje/veileder

Gjeldende fra 1. august 2024.

Utgiver: Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Publisert: 31.07.2024

<https://hkdir.no/dokumenter/veileder-til-forskrift-til-lov-om-universiteter-og-hoyskoler-universitets-og-hoyskoleforskriften-kapittel-7-skikkethetsvurderinger>

Ressursside for veileder til kapittel 7: Skikkethetsvurderinger

Her finner du informasjon om telling og rapportering av p skikkethetssaker, forvaltnings- og rettspraksis, samt spørsmål og svar rundt veileder til forskrift til lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleforskriften) kapittel 7 Skikkethetsvurderinger.

Sist oppdatert : 31. juli 2024

På denne siden

- > Telling og rapportering av skikkethetssaker
- > Forvaltningspraksis og rettspraksis
- > Spørsmål og svar
- > Kontakt oss

<https://hkdir.no/dokumenter/veileder-til-forskrift-til-lov-om-universiteter-og-hoyskoler-universitets-og-hoyskoleforskriften-kapittel-7-skikkethetsvurderinger/ressursside-for-veileder-til-kapittel-7-skikkethetsvurderinger>

Forside > Studier >

Skikkethetsvurdering

Studenter ved et studium som etter universitets- og høgskoleloven § 12-3 er underlagt skikkethetsvurdering, blir vurdert for om de er skikket for yrket gjennom hele studieløpet.

<https://www.hiof.no/studier/skikkethet/>

§ 2. Formålet med skikkethetsvurdering

- Formålet med skikkethetsvurdering er å avgjøre om en student utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter eller sikkerhet til de pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, dyr, klienter, dyreeiere eller andre studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse.

§ 2. Formålet med skikkethetsvurdering

- Formålet med skikkethetsvurdering er å avgjøre om en student utgjør en **mulig fare for** liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter eller sikkerhet til de pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, dyr, klienter, dyreeiere eller andre studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse.

§ 2. Formålet med skikkethetsvurdering

- Formålet med skikkethetsvurdering er å avgjøre om en student utgjør en mulig fare for **liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter eller sikkerhet** til de pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, dyr, klienter, dyreeiere eller andre studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse.

§ 2. Formålet med skikkethetsvurdering

- Formålet med skikkethetsvurdering er å avgjøre om en student utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter eller sikkerhet til de **pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, dyr, klienter, dyreeiere** eller andre studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse.

§ 2. Formålet med skikkethetsvurdering

- Formålet med skikkethetsvurdering er å avgjøre om en student utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter eller sikkerhet til de pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, dyr, klienter, dyreeiere eller **andre studenten vil komme i kontakt med** under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse.

Løpende skikkethetsvurdering

- Institusjonene skal gjennom hele studiet gjøre en løpende skikkethetsvurdering av alle studenter dersom det er fastsatt krav om skikkethetsvurdering på det aktuelle studiet

Løpende skikkethetsvurdering

- Institusjonene skal gjennom hele studiet gjøre en løpende skikkethetsvurdering av alle studenter dersom det er fastsatt krav om skikkethetsvurdering på det aktuelle studiet
- Dersom det er **begrunnet tvil** om en student er skikket, skal institusjonen igangsette sak om særskilt skikkethetsvurdering

Løpende skikkethetsvurdering

- Institusjonene skal gjennom hele studiet gjøre en løpende skikkethetsvurdering av alle studenter dersom det er fastsatt krav om skikkethetsvurdering på det aktuelle studiet
- Dersom det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal institusjonen igangsette sak om **særskilt skikkethetsvurdering**

§ 3. Vurderingskriterier

- a) studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse, innlevelse og respekt for dem studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse
- b) studenten viser manglende vilje eller evne til å samarbeide og til å etablere tillitsforhold og kommunisere med dem studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse
- c) studenten misbruker rusmidler eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis
- d) studenten har problemer av en slik art at studenten fungerer svært dårlig i sine omgivelser
- e) studenten viser truende eller krenkende adferd i studiesituasjonen eller overfor dem studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse
- f) studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle
- g) studenten viser uaktsomhet og uansvarlighet som kan medføre risiko for skade på dem studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse
- h) studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning
- i) studenten er ikke i stand til å utføre de yrkesmessige vurderingene og handlingene som praksis eller framtidig yrkesutøvelse krever
- j) studenten viser manglende vilje eller evne til å lede læringsprosesser for barn, unge og voksne i samsvar med virksomhetens mål og retningslinjer
- k) studenten unnlater å ta ansvar som rollemodell for barn, unge og voksne i samsvar med virksomhetens mål og retningslinjer
- l) studenten viser manglende vilje eller evne til å ha oversikt over hva som foregår i en gruppe eller klasse og ut fra dette skape et miljø som tar hensyn til barn, unge og voksnes sikkerhet og deres psykiske og fysiske helse

Todelt skikkethetsvurdering

Løpende
skikkethetsvurdering

Særskilt
skikkethetsvurdering

Todelt skikkethetsvurdering

Løpende
skikkethetsvurdering

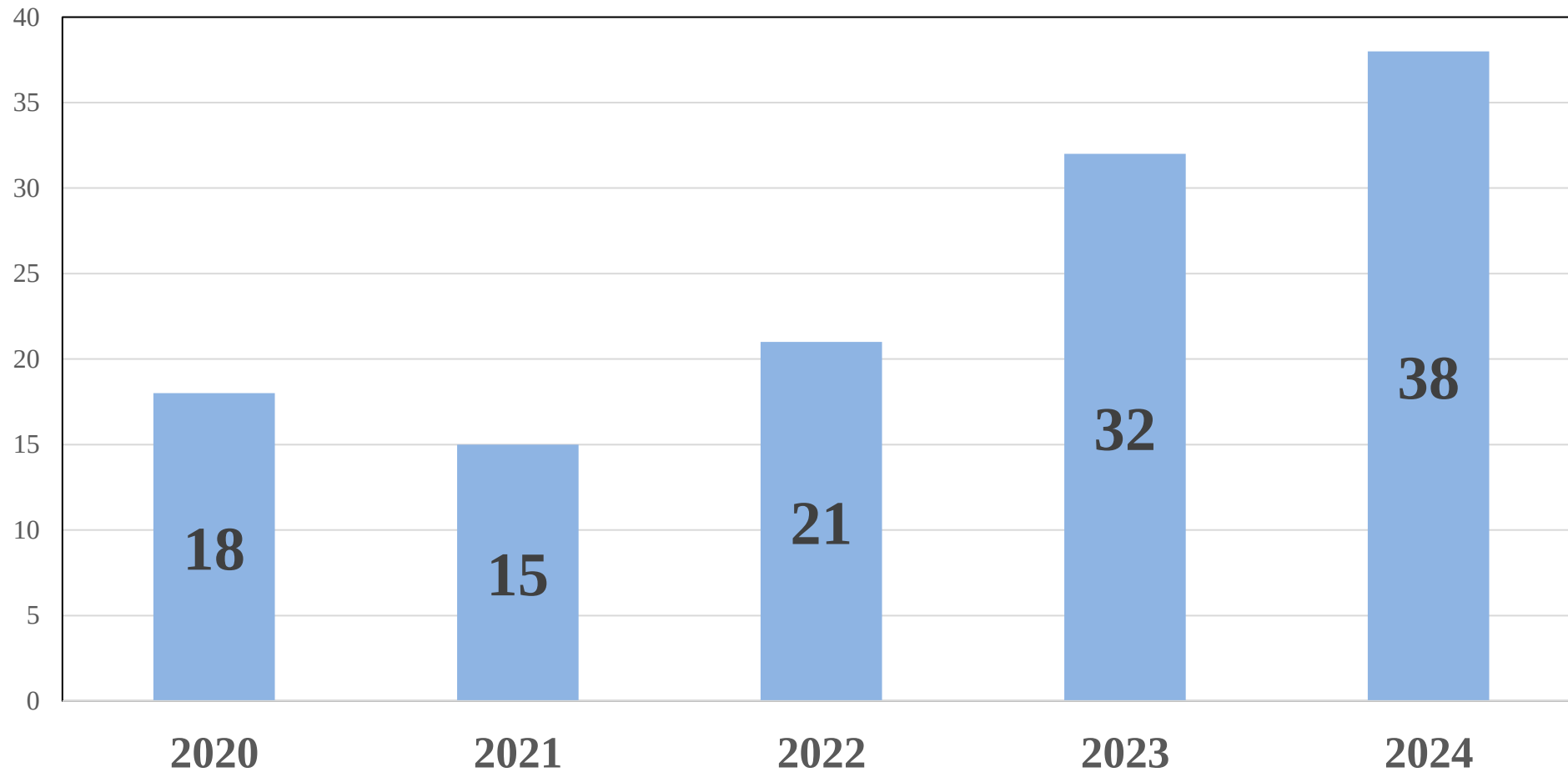
Særskilt
skikkethetsvurdering

Når det er meldt formell tvil om hvorvidt en student er skikket

TVILSMELDING

Antall tvilsmeldinger pr. år fra 2020 til 2024

Løpende skikkethetsvurdering

Løpende skikkethetsvurdering

- Helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere i det yrket studenten utdanner seg til
- Foretas gjennom hele utdanningen
 - Både i den teoretiske og den praktiske delen av studiet
 - Sidestilt med faglig vurdering
 - En sentral og viktig arbeidsoppgave for faglærere ved HiØ og eksterne veiledere fra praksisfeltet
 - Uavhengig av resultatene på teoretiske eksamener og i praksisstudiene

Hvem skal vurdere løpende skikkethet?

- Faglærere på den aktuelle utdanningen, HiØ.
 - Hovedansvarlig: Studieprogramleder
 - Veiledere fra praksisfeltet (m/ledere)
- Har hver for seg og sammen et ansvar for å vurdere om studenter er skikket for et fremtidig yrke.

Løpende skikkethetsvurdering

- Løse utfordringer på laveste mulige nivå
 - Gjennom tilbakemeldinger og veiledning
- Ikke melde for sent
 - Det skal meldes tvil når man er tilstrekkelig i tvil om en student er skikket
 - Ikke når man er sikker på at studenten er uskikket

- «Erfaringsmessig opplever institusjonsansvarlige relativt ofte at ansatte og veiledere i praksisfeltet kan bli oppgitt eller sinte når de mener at en student får fortsette, selv om de har meldt fra at de er sikre på at studenten er uskikket. Frustrasjonen er forståelig, men da er meldingen kommet for sent. Det er ikke meldt når det er tvil om skikkethet. Det glemmes dessverre at etter at en tvilsmelding om skikkethet er innlevert, har studenten rett til utvidet veiledning og oppfølging»

(Kildahl, 2020, s. 27)

Løpende skikkethetsvurdering

- Hensynet til elevene (og andre studenten vil møte på i praksis og fremtidig yrkesutøvelse)
- Hensynet til studenten
 - La studenten få «våge å teste, våge å feile» (Jf. Anne-Lene)
 - Ikke «kaste studenten under bussen»
 - Ikke ønske å ødelegge for studenten

Løpende skikkethetsvurdering

- Ved meldt tvil:
 - Studenten får ekstra støtte og oppfølging
 - Tilbud om profesjonsrettet veiledning fra veilederkorps (minst 12 timer)
 - Samtidig som tvilsgrunnlaget selvfølgelig tas på største alvor

Nøkkelen til løpende skikkethetsvurdering

- Ikke bare snakke om skikkethetsvurdering når det «brenner»
 - Bevisstgjøring og avdramatisering
 - Naturliggjør det gjennom samtaler
 - Skikkethetsvurdering er også å trekke frem det positive, det som ordner seg og går seg til
- Krever godt samarbeid mellom praksislærere og basisgruppeveileder (trinnleder/programleder)
 - Jf. Anne-Lene og Birgitte: «Støtte og veilede praksislærere ved spesielle behov eller spesielle hendelser»

Case I – del I

- Einar er grunnskolelærerstudent på første året og i sin første praksisperiode. Han starter famlende i møtet med elevene, men får etter hvert en god tone med de fleste av dem.
- Han kommer ofte for sent i starten, men lover å skjerpe seg. Det gjør han i en periode, før det igjen sklir noe ut mot slutten av praksisperioden. Utover dette gjør han hovedsakelig det han blir bedt om, men tar lite initiativ, lener seg lett på andre og blir ofte sett i svært avslappet positur på pauserommet med en gang sjansen byr seg.
- Gjennom gode samtaler med basisgruppeveileder har det kommet frem at tilsvarende tendenser også har kommet til uttrykk i undervisningssituasjoner på campus, ikke minst i sammenhenger som krever samarbeid mellom studenter.

Case I – del II

- Under veiledning blir Einar utfordret av dere, men han viser ikke noen spesiell forståelse for hvorfor dette er viktig å ta tak i. Tvert imot peker han på at så lenge han gjør det han får beskjed om, så bør det være greit. Han er tross alt student og ikke ferdig utdannet lærer.

Case I – del III

- Under neste praksisperiode, hvor kravene som stilles til Einar som lærerstudent er høyere, så får Einar kritikk av sin praksisveileder for at han lot en gryende konflikt mellom flere elever få rom til å eskalere mens han underviste. I stedet for å ta tak i situasjonen, så fokuserte Einar på de elevene som fremsto interesserte og til en viss grad engasjerte. Det medførte at praksisveileder måtte bryte inn og håndtere situasjonen med de andre elevene.
- Under veiledning i etterkant deler ikke Einar veileders kritikk. Einar viser til at veileder i forkant hadde gitt ham i oppgave å ha et spesielt fokus på dialog med og aktivisering av elevene om undervisningens tematikk, og unngå for mye monolog. Han opplever at han lyktes med en slik utfordring og at det var naturlig at det var veilederen som håndterte konflikten i klasserommet.

Case II – del I

- Karen (25) går tredje året på MAGLU og skal ut i praksis. Hun er faglig dyktig og har også relevant erfaring fra skolen. Hun opplever å få en engasjert veileder og de får en god start i sitt samarbeid. Karen får gjentatte ganger skryt for sine bidrag og sitt kunnskapsgrunnlag.
- Etter hvert opplever imidlertid Karen at hun oftere og oftere ikke er enig i de vurderinger som praksisveileder gjør, basert på hva hun lest seg til og erfaringer hun har med seg fra tidligere. Praksisveilederen mener at Karen etter dette diskuterer mye frem og tilbake, ikke gir seg i diskusjonene, og til slutt gjerne kan si at de kan være enige om å være uenige. Karen mener på sin side at praksisveilederen ikke lytter til henne og til og med ignorerer henne etter hvert.
- Karen forteller også høyt i lunsjen om at hennes medstudenter på studiet noen ganger omtaler henne som «professoren», fordi hun kan så mye og at foreleserne på høgskolen flere ganger har spurt henne om å utdype temaer som vet hun kan mer enn dem om.
- Praksisveilederen er i sine tilbakemeldinger klar på at hen ikke har noe å utsette på Karens klasseledelse og relasjoner med elevene, men at holdningene hun viser i kommunikasjonen med kollegaer og andre ikke er tilfredsstillende. Det har heller ikke blitt noen bedring etter at hun har fått tilbakemelding om dette.

Case II – del II

- Under veiledning blir Karen utfordret av dere, men viser ikke noen spesiell forståelse for hvorfor dette er viktig å ta tak i. Tvert imot peker hun på at hun argumenterer på faglig grunnlag, og at veilederen burde rette seg etter det som er faglig rett.
- Hun tar også kontakt med ansvarlig programleder og krever at hun får en ny veileder.